

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 369/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. septembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosti JUDr. R. K., B., zastúpeného advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., B., vedené pod sp. zn. Rvp 11583/2012 až sp. zn. Rvp 11597/2012 vo veci namietaného porušenia zákazu diskriminácie upraveného v čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd, zákazu diskriminácie upraveného v čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom sp. zn. 24 Er 1406/2005 a jeho uznesením z 20. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 148/2007 a jeho uznesením z 26. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 3981/2006 a jeho uznesením z 26. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 1775/2005 a jeho uznesením z 21. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 1259/2006 a jeho uznesením z 21. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 3802/2006 a jeho uznesením z 26. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 590/2007 a jeho uznesením z 26. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 1256/2002 a jeho uznesením z 20. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 1251/2002 a jeho uznesením z 20. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 329/2005 a jeho uznesením z 20. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 989/2003 a jeho uznesením z 20. júna 2012, v konaní vedenom

pod sp. zn. 24 Er 1030/2004 a jeho uznesením z 20. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 724/2007 a jeho uznesením z 12. júla 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 221/2011 a jeho uznesením z 18. júla 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Er 1213/2006 a jeho uznesením z 26. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti JUDr. R. K. vedené pod sp. zn. Rvp 11583/2012 až sp. zn. Rvp 11597/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 11583/2012.

2. Sťažnosti JUDr. R. K. o d m i e t a ako podané zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 24. augusta 2012 doručené sťažnosti JUDr. R. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vedené ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 11583/2012 až sp. zn. Rvp 11597/2012, ktorými namietal porušenie zákazu diskriminácie upraveného v čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenie základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), zákazu diskriminácie upraveného v čl. 14 dohovoru a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom sp. zn. 24 Er 1406/2005 a jeho uznesením z 20. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 148/2007 a jeho uznesením z 26. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 3981/2006 a jeho uznesením z 26. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 1775/2005 a jeho uznesením z 21. júna 2012,

v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 1259/2006 a jeho uznesením z 21. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 3802/2006 a jeho uznesením z 26. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 590/2007 a jeho uznesením z 26. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 1256/2002 a jeho uznesením z 20. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 1251/2002 a jeho uznesením z 20. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 329/2005 a jeho uznesením z 20. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 989/2003 a jeho uznesením z 20. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 1030/2004 a jeho uznesením z 20. júna 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 724/2007 a jeho uznesením z 12. júla 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 221/2011 a jeho uznesením z 18. júla 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 20 Er 1213/2006 a jeho uznesením z 26. júna 2012.

Zo sťažností vyplýva, že okresný súd napadnutými uzneseniami rozhodol o vylúčení sťažovateľa ako súdneho exekútora z vykonania exekúcií v prospech oprávnenej – spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „oprávnená“), v označených exekučných konaniach z dôvodu jeho zaujatosti, pretože sťažovateľ bol v minulosti zamestnancom oprávnenej. Okresný súd o vylúčení sťažovateľa rozhodol prihliadajúc na rozhodnutie ústavného súdu č. k. III. ÚS 322/2010-37 z 13. apríla 2011.

Sťažnosťami podanými ústavnému súdu sťažovateľ vo všetkých uvedených prípadoch namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to z dôvodu, že okresný súd rozhodol o jeho vylúčení ako súdneho exekútora bez akéhokoľvek návrhu účastníkov konania, teda tak učinil ex offo, na čo podľa sťažovateľa nemal oprávnenie. Sťažovateľ tiež poukázal na skutočnosť, že okresný súd svoje napádané rozhodnutia založil výlučne na rozhodnutí ústavného súdu, ktoré sa týkalo inej exekučnej veci (odlišnej od napádaných exekučných konaní, pozn.), a tiež rozhodnutie ústavného súdu bolo vydané bez tohto, aby sa sťažovateľ mohol v konaní pred ústavným súdom k nemu vyjadriť, a napokon ani okresný súd neumožnil sťažovateľovi vyjadriť sa k nemu pred vydaním napádaných exekučných rozhodnutí. Podľa sťažovateľa sú tak napádané exekučné rozhodnutia okresného súdu neodôvodnené a arbitrárne. V nadväznosti

na uvedené tak mali byť podľa sťažovateľa porušené aj jeho „majetkové“ práva, resp. práva na ochranu vlastníctva, pretože uvedeným postupom okresného súdu mu bolo podľa jeho tvrdení odopreté legitímne očakávanie na odmenu za vykonanie predmetných exekučných konaní. Napokon podľa sťažovateľa okresný súd v dôsledku uvedeného postupu „... *zaobchádzal odlišne s fyzickou osobou – povinným na strane jednej s sťažovateľom na strane druhej*“.

Vzhľadom na uvedené tvrdenia sa sťažovateľ v sťažnostiach podaných ústavnému súdu domáha, aby ústavný súd po ich prijatí na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že postupom okresného súdu v každom z ním napádaných exekučných konaní bol porušený zákaz diskriminácie upravený v čl. 12 ods. 2 ústavy a v čl. 14 dohovoru, ďalej že bolo porušené jeho základné právo vlastniť majetok zaručené v čl. 20 ods. 1 ústavy, základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na ochranu majetku zaručené v čl. 1 dodatkového protokolu. V dôsledku uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd zrušil ním označené rozhodnutia okresného súdu o jeho vylúčení ako súdneho exekútora z vykonávania exekúcií v označených exekučných konaniach a vrátil veci okresnému súdu na ďalšie konanie a aby mu priznal primerané finančné zadost'učinenie v každom jednotlivom prípade po 1 000 €. Sťažovateľ taktiež požadoval priznať mu úhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Podľa § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Aj keď zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, tak odvolávajúc sa na ustanovenie § 31a zákona o ústavnom súde možno aj v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane citované ustanovenie § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 11583/2012 až sp. zn. Rvp 11597/2012 a z ich obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľa a okresného súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd aplikujúc citované právne normy tak, že predmetné sťažnosti spojil do jedného spoločného konania, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažností je tvrdenie sťažovateľa o porušení ním označených práv zaručených ústavou, dohovorom a dodatkovým protokolom, ku ktorému malo dôjsť postupom okresného súdu v označených konaniach, ako aj jeho rozhodnutiami tým, že okresný súd rozhodol o vylúčení sťažovateľa ako povereného súdneho exekútora z úradnej povinnosti a bez vykonania akéhokoľvek dokazovania, a tiež bez toho, aby mu umožnil vyjadriť sa k jeho vylúčeniu. Podľa sťažovateľa okresný súd rozhodol iba odvolaním sa, resp. „... *uspokojujú sa len s polemickým názorom ústavného súdu, ktorý bol vyjadrený v Náleze zo dňa 13. 04. 2011, sp. zn.: III ÚS 322/2010-37...*“, takže v konečnom dôsledku podľa sťažovateľa okresný súd napadnuté rozhodnutia založil na nesprávnom skutkovom zistení, pričom vec aj nesprávne právne posúdil, resp. túto neposúdil podľa relevantnej právnej normy, keď ho z vykonávania exekúcií vylúčil.

Ústavný súd sa najskôr zaoberal otázkou, či sú naplnené predpoklady meritórneho prerokovania sťažností sťažovateľa (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde), a dospel k záveru, že ich podala osoba zjavne neoprávnená podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06). Sťažovateľ musí teda namietať porušenie svojich základných práv, a v spojitosti s konaním pred všeobecným súdom je to možné len vtedy, ak je v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu účastníkom konania, v ktorom namieta porušenie základných práv (napr. II. ÚS 3/05, II. ÚS 90/2012).

Súdny exekútor má pri výkone exekučnej činnosti postavenie verejného činiteľa. Tento status mu priznáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), ktorý v § 2 ods. 1 ustanovuje, že exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. Podľa ustanovenia § 5 Exekučného poriadku má exekútor pri výkone exekučnej činnosti, vykonávanie ktorej je výkonom verejnej moci, postavenie verejného činiteľa. Z uvedeného vyplýva, že právnou úpravou v Exekučnom poriadku preniesol štát časť výkonu svojej moci – špecificky moci súdnej, ktorej súčasťou je aj konanie vykonávacie – na súdnych exekútorov. Nimi sú síce fyzické osoby, avšak táto skutočnosť má význam len právne technický či organizačne inštitucionálny. Z hľadiska funkcionálneho vykonávajú tieto osoby štátnu moc, resp. moc súdnu. Preto, ak súdny exekútor vykonáva funkcie, ktoré by inak bol povinný vykonávať štát, resp. súd, je pri výkone zverenej štátnej moci povinný rešpektovať a dbať na základné práva tých osôb, vo vzťahu ku ktorým prenesenú štátnu moc vykonáva; rovnako tak pre tieto osoby musí platiť rovnaký štandard ochrany ich základných práv ako v konaní pred súdmi.

Podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku účastníkmi konania sú oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.

Z citovanej definície účastníkov exekučného konania vyplýva, že poverený súdny exekútor je účastníkom konania len vtedy, ak exekučný súd rozhoduje o trovách exekúcie. Z uvedeného vyplýva, že súdny exekútor nemá aktívnu legitimáciu na podanie sťažnosti

ústavnému súdu proti rozhodnutiu, ktorým exekučný súd vylúčil exekútora z vykonávania exekúcie z dôvodu zaujatosti navrhovaného súdneho exekútora voči oprávnenej, teda vzhľadom na okolnosť vylučujúcu navrhovaného exekútora z vykonávania exekúcie podľa § 30 ods. 1 Exekučného poriadku. V takomto prípade je súdny exekútor objektom rozhodovania a sám ako súčasť súdnej moci nie je nositeľom žiadnych základných práv, a to ani v záujme ochrany účastníka exekučného konania (oprávneného).

Pri predbežnom prerokovaní sťažností ústavný súd nepochybne zistil, že sťažovateľ nemal v namietaných konaniach pred okresným súdom, výsledkom ktorých sú namietané rozhodnutia, postavenie účastníka konania, a teda nie je oprávnenou osobou na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (mutatis mutandis II. ÚS 113/02, I. ÚS 343/09, II. ÚS 245/2011).

Keďže porušenie označených práv v namietaných konaniach pred ústavným súdom namietala osoba odlišná od účastníka týchto súdnych konaní, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podané zjavne neoprávnenou osobou.

Pretože sťažnosti sťažovateľa boli odmietnuté ako celok a rozhodovanie o jeho ďalších požiadavkách (zrušiť napadnuté rozhodnutia okresného súdu, vrátiť mu veci na ďalšie konanie, priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, ako aj trovy konania) je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo, bolo bez právneho významu týmito požiadavkami sa zaoberať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2012